

Korte mededeling

Bijkomende gegevens over de tere dunschaal *Abra tenuis* (Montagu, 1803)

35829

Naar aanleiding van het artikel over de soort in een eerder nummer van De Strandvlo (Dumoulin 1999) ontving ik van de heer Rob Dekker (NIOZ, Den Burg, Nederland) enkele reacties. Hierbij maakte hij mij ondermeer attent op een publicatie verschenen in het Journal of the Marine Biological Association of the United Kingdom (Dekker & Beukema 1993) die mij ontgaan was. Tevens was de heer Dekker zo vriendelijk mij een afdruk van een artikel dat binnenkort verschijnt in het Netherlands Journal of Sea Research (Dekker & Beukema, in druk) te bezorgen. Hiervoor hartelijk dank.

In de eerste bijdrage wordt door de auteurs de Nederlands-Duitse grens in de Waddenzee als noordelijkste verspreidingsgebied van *Abra tenuis* langs de continentale Noordzeekust beschouwd. Volgens hun bevindingen komt de soort er voor in het bovenste gedeelte van de getijdenzone, gelegen tussen de gemiddelde hoogwaterlijn (MHW) en het gemiddelde getijdenniveau (MTL). Verder wordt de relatie met de temperatuur nader bekeken. Overleving van de soort was groter na milde winters en de recrutering van nakomelingen was ook groter in warme zomers. De groei verliep sneller tijdens warme lente-zomer perioden. In sommige warme jaren was deze, in vergelijking met zuidelijke populaties, ook groter. Uit dit alles wordt besloten dat de temperatuur de enige beperkende factor is bij de verspreiding van *A. tenuis* in de Waddenzee.

In de tweede publicatie wordt voor de tere platschelp *Tellina tenuis* en *A. tenuis* onderzocht (en vergeleken) wat de relatie is tussen de fluctuaties in dichtheid, recrutering, sterfte en groei en de temperatuur in de Waddenzee (Balgzand). Vastgesteld werd dat bij *A. tenuis* vooral de adulte dieren te lijden hebben onder koude winters, de juvenielen veel minder. *A. tenuis* was tijdens de bestudeerde periode (1967-1997) vrijwel steeds aanwezig, zij het vaak in zeer minimale dichtheden van enkele exemplaren per m² in tegenstelling tot *T. tenuis* die vaak vele jaren quasi ontbrak. Bij *A. tenuis* werd een positieve correlatie genoteerd tussen de recrutering (van 1 jarige dieren) en de zomertemperatuur (juli-augustus) tijdens de reproductieperiode.

Even terug nu naar de vindplaats te Zeebrugge. Tijdens een excursie op 5/9/99 in de voorhaven kon ik vaststellen hoe een gedeelte van het gebied (NW-hoek van het Containerdok) waar de tere dunschaal leeft, afgegraven werd omwille van zandbevoorrading ergens in de omgeving. Hopelijk herstelt dit stuk biotoop zich voldoende zodat *A. tenuis* er zich opnieuw kan vestigen. Op een andere plaats (Z-hoek) waar de soort nu nog moet voorkomen was een kokmeeuw aan het foerageren. Hij deed dit door rond te wandelen en af en toe iets van het wad op te pikken. Hetgeen opgepikt werd kan *Corophium*, *Nereis*, *Hydrobia*, ... zijn; maar ook *A. tenuis* kan hiertoe behoren. De kokmeeuw kan dus ook als een potentiële predator van het schelpje aanzien worden.

Literatuur

- Dekker, R & J.J. Beukema, 1993. Dynamics and growth of a bivalve, *Abra tenuis*, at the northern edge of its distribution. *Journal of the Marine Biological Association of the United Kingdom*, 73: 497-511.
- Dekker, R. & J.J. Beukema (in press). Relationships between temperature and dynamics and growth of two bivalves, *Tellina tenuis* and *Abra tenuis*, at the northern edge of their intertidal distribution. *Netherlands Journal of Sea Research*, 42.
- Dumoulin, E. 1999. De tere dunschaal *Abra tenuis* (Montagu, 1803) levend in de voorhaven van Zeebrugge; met beschouwingen over haar schelpkenmerken, verspreiding, ecologie en biologie. *De Strandvlo*, 19(2): 82-100.

E. Dumoulin